Ankenævnet for Forsikring

895/12

Den 25. juni 2012 blev i sag nr. 81.441:

xxxxxxx xxxxxxxxxx
xxxx xxxxxxx xxxx xx xxxxx
xxxx xxxxxxxxx x

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Nu afdøde forsikringstager havde livsforsikring i PFA Pension. Hans ægtefælle klager over, at selskabet har afvist at udbetale ægtefællepension til hende.

Selskabet har afvist at udbetale ægtefællepension til klageren med henvisning til, at de af hendes afdøde ægtefælle tegnede forsikringer indeholdt en individuel ægtefællepension til fordel for hans forhenværende hustru. Selskabet bemærker endvidere, at klageren har modtaget de udbetalinger, hun var berettiget i henhold til policerne …83 og …84.

Af klageskemaet, som er modtaget af nævnet den 19/10 2011, fremgår bl.a.:

> "1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. …
> Hermed klager jeg over at PFA Pension forskelsbehandler mig, lovlig ægtefælle, når de tilsidesætter mine rettigheder som ægtefællepensionsberettigede efter min mands … død. PFA Pension, i forbindelse med de ovennævnte forsikringer, ikke overholdt for mit vedkommende reglerne for bonus og den størst mulige forrentning af depoterne, samt reglerne for fremsendelse af de personlige depotregnskaber var heller ikke blevet overholdt, m.m. Et brev fra PFA Pension samt Finanstilsynets redegørelse af 24. maj 1996 vedlagt.
>
> 2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? …
> At PFA Pension respekterer mine rettigheder som lovlig ægtefælle og som ægtefællepensionsberettigede, dvs. automatisk sikret efter min mands … død."

Selskabet har i brev af 8/11 2011 til nævnet redegjort for sagen og sin stillingtagen hertil. Af brevet fremgår bl.a.:

"**Hvilken forsikring er der tale om?**
I forbindelse med [klagers] nu afdøde ægtefælles - … - ansættelse i … oprettede denne … i perioden 7. december 1984 til 2. december 1985 fire forsikringer. Kopi af policerne er vedlagt (henholdsvis bilag …).

På tegningstidspunktet omfattede policerne følgende dækninger:

Police …81 og …82:
- Livsvarig livrente (koncessionsnummer …) til [forsikringstager]
- Livsvarig overlevelsesrente/ægtefællepension (herefter omtalt som ægtefælle pension) (koncessionsnummer 630) til [forsikringstagers] tidligere ægtefælle, … - født 21/9 1934, død i 1988.

Police …83 og …84:
- Livsvarig livrente (koncessionsnummer …) til [forsikringstager]
- Livsvarig ægtefællepension (koncessionsnummer …) til [forsikringstagers] tidligere ægtefælle, … - født 21/9 1934, død i 1988.
- Udbetalingsgaranti i 15 år (koncessionsnummer …), begunstigede *Nærmeste pårørende* efter gammel definition, jf. lovbkg. nr. 999 af 05.10.2006 § 105, stk. 5 (oprettet før 1/1 2008). Garantiperioden var fra 1. januar 1996 til 1. januar 2001.

Hvori består uenigheden?
[Klager] formulerer sit krav således, at hun ønsker, at PFA Pension respekterer hendes rettigheder som ægtefælle, herunder at hun bør være automatisk sikret efter hendes mands [forsikringstagers] død. [Klager] mener således, at hun har yderligere rettigheder udover hendes ret til den skete udbetaling af garantien tilknyttet [forsikringstagers] alderspension. (se nærmere herom nedenfor under *'Kort gennemgang af sagsforløbet')* Denne udbetaling skete til [klager] grundet hendes status som *Nærmeste pårørende* i perioden fra [forsikringstagers] død frem til garantiperiodens aftalte udløb den 1. januar 2001.

Så vidt PFA Pension kan udlede af [klagers] klage, ønsker hun, at PFA udbetaler ydelser, som havde der været tegnet en individuel ægtefællepension på hende personligt.

Heroverfor gør PFA Pension gældende, at [forsikringstager] aldrig har tegnet en ægtefællepension, der har dækket [klager]. Der er hverken tegnet en kollektiv ægtefællepension til dækning af enhver unavngiven ægtefælle til forsikrede [forsikringstager] - eller en individuel ægtefællepension tegnet personligt på [klager]. [Klager] kan i sagens natur ikke gøre krav på udbetaling fra en forsikring, der aldrig har eksisteret, hvorfor PFA Pension afviser hendes krav.

Såfremt der havde eksisteret et krav, ville dette uanset hvad have været forældet iht. § 8, jf. § 30 i Forældelsesloven af 2007, idet fristen for et sådant krav i givet fald ville have løbet fra [forsikringstagers] død i 1995, og dermed under alle omstændigheder være forældet senest den 1. januar 2011, og formentlig allerede på et tidligere tidspunkt. Dette er dog alene af teoretisk interesse, da der som nævnt ovenfor intet krav findes i og med, at der ikke er indgået en forsikringsaftale, som [klager] kan støtte sit krav på.

[Klager] har oplyst, at PFA Pension ikke har besvaret hendes klage. Vi gør opmærksom på, at [klagers] klager er besvaret i brev af 26. august 2011 (bilag …)

Kort gennemgang af sagsforløbet
I henholdsvis 1984 og 1985 opretter [forsikringstager] fire forsikringer (bilag ….).

[Forsikringstager] fik udbetalt sin alderspension fra alle fire policer fra 1986 og indtil hans død i 1995.

Alle fire forsikringer omfattede en livsvarig (individuel) ægtefællepension til [forsikringstagers] tidligere ægtefælle, … - født 21/9 1934. [Forsikringstagers tidligere ægtefælle] døde i 1988, og ægtefællepensionerne bortfaldt da. Grunden til at en sådan dækning bortfalder ved forsikrede ægtefælles (her [tidligere ægtefælle]) død er den, at ingen andre end netop den pågældende person, kan få den udbetalt.

En *individuel* ægtefællepension er oprettet og præmien er beregnet og fastsat på baggrund af bl.a. den forsikrede ægtefælles alder (risikoberegning). Den 20. marts 1989 meddelte PFA Pension [forsikringstager], at ægtefællepensionen var ophørt og dækningen af [tidligere ægtefælle] dermed var bortfaldet (bilag …). [Forsikringstager] fremkom ved modtagelsen af meddelelsen (bilag …) ikke med indsigelser hertil, hvilket der heller ikke var grundlag for. Herudover bemærkes det, at [forsikringstager] ved/efter indgåelse af ægteskab med [klager] aldrig har anmodet PFA Pension om at tegne en individuel ægtefællepension på hende.

Forhold ved død
I forbindelse med [forsikringstagers] død i 1995 skete der følgende med hans policer:

Police …81 og …82:
Som anført ovenfor bortfaldt ægtefællepensionen til [tidligere ægtefælle] i 1988, og policerne omhandlede derfor alene alderspension til [forsikringstager], og denne livsbetingede alderspension bortfaldt ved [forsikringstagers] dødsfald.

Police …83 og …84:
Som anført ovenfor bortfaldt ægtefællepensionen til [tidligere ægtefælle] i 1988, og policerne omhandlede derfor alene alderspension til [forsikringstager] med tilknyttet udbetalingsgaranti indtil 1. januar 2001.

Alderspension til [forsikringstager] bortfaldt i forbindelse med dødsfaldet.

Da både berettiget til alderspensionen [forsikringstager] og berettiget til ægtefællepensionen [tidligere ægtefælle] var døde før garantiperiodens udløb, er udbetalingen af garantien sket til [forsikringstagers] ægtefælle, [klager], som *Nærmeste pårørende.*

[Klager] er blevet orienteret om udbetalingen efter [forsikringstager] i brev af 7. november 1995 (bilag …). Hun valgte i den forbindelse at få udbetalt garantierne løbende, og udbetalingerne er derfor ophørt den 1. januar 2001 (bilag …).

Vi fastholder vores afgørelse
Alle fire forsikringer omhandlede en livsvarig ægtefællepension til [forsikringstagers] tidligere ægtefælle, … - født 21/9 1934. Ægtefællepensionen er en individuel pension, som alene er tegnet til fordel for den navngivne berettigede [tidligere ægtefælle] og en eventuel udbetaling kan kun ske, hvis den berettigede [tidligere ægtefælle] er i live ved [forsikringstagers] død.

En individuel ægtefællepension er en livsbetinget ydelse. Der kan ikke indsættes en begunstiget til ydelsen. Det er en rettighed, som den i policen navngivne person har - og alene denne person. Det er således en rettighed, som ingen andre kan indtræde i.

Derfor vil [klager] aldrig kunne blive berettiget til den individuelle ægtefællepension, der var tegnet til fordel for [tidligere ægtefælle].

PFA Pension har respekteret [klager] rettigheder som ægtefælle, ved at hun har fået udbetalt garantien, som *Nærmeste pårørende.*

Konklusion
PFA Pension gør på baggrund af ovenstående gældende, at [klager] intet krav har mod PFA Pension. Hun har modtaget de udbetalinger, som hun er og har været berettiget til.

Subsidiært gør PFA Pension gældende, at såfremt [klager] havde haft et krav af den type, hun gør gældende, ville dette være forældet iht. Forældelsesloven."

Hertil bemærker klageren i brev af 6/12 2011 til nævnet bl.a. følgende:

"Med henvisning til ref. … af 11.11.2011 samt ref. … af 17.11.2011, vil jeg gerne bemærke at jeg er uenig med PFA Pensions fremlæggelse af sagen.

I den forbindelse vil jeg nævne, at på intet tidligere tidspunkt, havde jeg været bekendt med brevet fra PFA Pension, dateret af 7. november 1995, som jeg først modtog (kun de to første sider) den 5. april 2011 via … Retshjælp.

Hele brevet fra PFA Pension af 07.11.1995, dvs. alle de fire sider, har jeg fået tilsendt fra Ankenævnet for Forsikring via ref. … af 17.11.2011.

Det faktum, at jeg ikke havde modtaget brevet fra PFA Pension af 07.11.1995 på det aktuelle tidspunkt, underbygges bl.a. af korrespondancen i år 1996, mellem min daværende advokat … og PFA Pension, hvor der altid havde været tale om udbetaling i henhold til samtlige fire forsikringer, dvs. police nr. …84 + …81/82/83 og hvor der ikke afstedkom indsigelser fra PFA Pensions side. (Dokumentation vedlægges).

Indestående på ovennævnte forsikringer, dvs. police nr. …84 + …81/82/83, udgjorde pr. 31. december 1994 i alt 523.273 kr., if. de vedlagte depotregnskaber fra PFA Pension for året 1994.

Ud fra ovenstående, er jeg uenig med PFA Pensions opgørelse af indestående på forsikringens depoter pr. 01.11.1995, som if. brev fra PFA Pension af 07.11.1995, kun udgør 293.631 kr. af min afdøde mand [forsikringstagers] pensionsopsparing. Difference i alt på 229.642 kr.!!! (Dokumentation vedlægges).

I forbindelse med ovennævnte forsikringer havde PFA Pension ikke overholdt, for mit vedkommende, reglerne for bonus og den størst mulige forrentning af depoterne, samt reglerne for fremsendelse af de personlige depotregnskaber var heller ikke blevet overholdt. (Brev fra PFA Pension af den 24. maj 1996 samt Finanstilsynets redegørelse af den 24. maj 1996 vedlægges. Brev fra PFA Pension af september 1999 vedlægges).

Derudover er det vigtigt for mig at understrege, at jeg på intet tidspunkt havde godkendt ændringerne i policerne, heller ikke for policen ...84 - hvoraf det fremgår, at der skulle ske udbetaling tidligst fra den 1/1-2001.

Jeg havde på intet tidspunkt modtaget brev fra PFA Pension af 5. december 2000, vedrørende at udbetalingerne skulle stoppe. Dette brev fik jeg først tilsendt fra Ankenævnet for Forsikring via ref. … af 17. november 2011.

På daværende tidspunkt, i året 2000, havde jeg nemlig udelukkende modtaget et brev fra PFA Pension af 22. november 2000 vedrørende aflevering af mit skattekort for år 2001. (Dokumentation vedlægges).

Yderligere vil jeg gerne gøre opmærksom på, at min mand [forsikringstager] - som PFA Pension medlem, altid havde fået at vide at han havde sikret sine nærmeste ved sin død.

Ægtefællepension var nemlig en del af den pakke min mand, [forsikringstager], havde i pensionskassen: 'Din ægtefælle er automatisk sikret, hvis du altså ikke ligefrem har fravalgt det'.

Min mand [forsikringstager] fortalte flere gange, at der var nogle enkelte medlemmer, som fravalgte ægtefællepension, da den blev indført i 70'erne og 80'erne. Min mand havde valgt ikke at gøre dette.

Min mand fortalte også, at hans tidligere, siden afdøde hustru …, havde været indsat i de 'Særlige policebestemmelser' for at sikre at hendes 'individuelle' ægtefællepension ikke skulle deles med en evt. kommende ægtefælle til [forsikringstager], hvis [forsikringstager og tidligere ægtefælle] skulle blive separeret eller skilt.

Min mand fortalte mig også, at efter [tidligere ægtefælles] død, forblev ægtefællepension som en del af hans pensionspakke, det vil altså sige, som en del af hans pensionsopsparing.

Min mand fortalte ydermere at det var mig, som lovlig ægtefælle, der skulle overtage alle hans, forsikringstagerens, rettigheder efter hans, [forsikringstagers] død."

I brev af 19/12 2011 til nævnet har selskabet bl.a. anført:

"PFA Pension skal indledningsvis bemærke, at alle breve til [klager] er sendt til hendes adresse, og vi det må derfor kunne lægges til grund, at hun har modtaget dem.

[Klager] oplyser, at hun ikke har modtaget bl.a. vores brev af 7. november 1995 (førend via … Retshjælp i april 2011). Dette må bero på en forglemmelse fra [klagers] side, da hun har udfyldt de blanketter, der var vedlagt det pågældende brev (bilag A) og efterfølgende personligt har afleveret dem den 30. november 1995 til en medarbejder i PFA Pension ...

I relation til brev af 27. juni 1996 fra advokat … (bilag **…),** opnår [klager] uanset omstændighederne ikke ret til yderligere forsikringsdækninger alene som følge af, at hendes advokat har nævnt samtlige de fire policer i brevets overskrift. Det bemærkes dog yderligere i den forbindelse, at PFA Pension faktisk har sendt svar til advokat … kontor den 2. juli 1996 (bilag …), hvor PFA alene nævner policerne …83 og …84. Samtidig med fremsendelsen af svaret til advokat …, har PFA sendt brev til [klager] (bilag …). Her nævnes ligeledes kun de to af policerne, som hun får udbetaling fra - policerne …83 og …84. PFA Pension har således via den korrespondance (eller på anden vis), som [klager] forsøger at støtte ret på i sin klage, aldrig

bekræftet, indikeret eller på anden måde skabt en berettiget forventning om, at der skulle komme udbetaling fra samtlige fire policer.

Med hensyn til brev af 24. maj 1996 (klagers bilag …) fra PFA til [klager], kan vi oplyse, at PFA Pension har overholdt samtlige selskabets forpligtelser - herunder de udspringende af Finanstilsynets krav. Det er imidlertid noget uklart, hvilke konkrete forpligtelser, [klager] mener, at PFA skulle have tilsidesat iht. hendes klage.

Som tidligere anført i vores brev af 5. april 2011 til [klager] samt i brev af 6. maj 2011 til … Retshjælp vil PFA Pension gerne præcisere, at det ikke er depoterne, der skal udbetales ved [forsikringstagers] død, men derimod de aftalte forsikringsydelser ved død.

Et depot på en pensionsforsikring er et udtryk for de samlede reserver, der er afsat på policen for at sikre samtlige aftalte forsikringsydelser. Det drejer sig således i dette tilfælde dels om den livsvarige alderspension til [forsikringstager], oprindelig den individuelle ægtefællepension til [tidligere ægtefælle] (som bortfaldt i forbindelse med dennes død i 1988), og endelig udbetalingsgarantien frem til 1. januar 2001 på police …83 og …84.

Det er den afsatte reserve efter dødsfaldet til at sikre udbetalingsgarantien frem til 1. januar 2001, som PFA Pension har beregnet i sit brev af 7. november 1995 og tilbudt engangsudbetalt med 293.631 kr. Et tilbud, som [klager] ikke tog imod, men i stedet valgte at få udbetalingsgarantien udbetalt løbende frem til 1. januar 2001.

Afslutningsvis skal vi for en god ordens skyld bemærke, at uanset hvilke eventuelle løfter, [forsikringstager] måtte have afgivet til [klager], kan disse ikke danne grundlag for et krav på udbetaling fra PFA Pension."

Parterne er fremkommet med yderligere bemærkninger i flere breve til nævnet.

Af policenr. …81 fremgår bl.a.:

"Forsikringen omfatter:
…
OVERLEVELSESRENTE, der udbetales fra forsikredes død, dog tidligst fra det i policeindlægget anførte tidspunkt, så længe den under særlige policebestemmelser anførte berettigede er i live.
…
Særlige policebestemmelser
…
Overlevelsesrenten udbetales til:

Navn	født
[tidligere ægtefælle]	21/11 1933"

Af policenr. …82 fremgår bl.a.:

"Til : [Forsikringstager]
Født den : 22/8 1920 Ægtefælle født d. : 21/9 1934
…
Hvad får Deres efterladte: pr. 1/1 1986

Ægtefællepensionen træder i kraft ved den forsikredes død, dog tidligst 1/1 1986."

Af policenr. … 83 fremgår bl.a.:

"Til : [forsikringstager]
Født den : 22/8 1920 Ægtefælle født d. : 21/9 1934
…
Hvad får Deres efterladte: pr. 1/1 1986

Ægtefællepensionen træder i kraft ved den forsikredes død, dog tidligst 1/1 1986
Livsvarig ægtefællepension incl. bonus 14.936

Tarifmæssig ægtefællepension excl. bonus 14.863
Det garanteres, at den årlige pension i alle tilfælde udbetales i 15 år, i perioden 1/1 1986 til 1/1 2001."

Af policenr. …84 fremgår bl.a.:

"**Forsikringen omfatter:**
ALDERSPENSION, der udbetales fra det i policeindlægget anførte tidspunkt, så længe forsikrede er i live.

ÆGTEFÆLLEPENSION, der udbetales fra forsikredes død, dog tidligst fra det i policeindlægget anførte tidspunkt, så længe den under særlige policebestemmelser anførte berettigede er i live.

Forsikringen omfatter garanti for, at ydelsen mindst udbetales i en bestemt periode. Det pågældende antal år er anført i policeindlægget. Afgår forsikrede ved døden før garantiperioden er udløbet, sker udbetaling til den til ægtefællepension berettigede. Afgår såvel forsikrede som den til ægtefællepension berettigede ved døden før garantiperioden er udløbet, sker udbetaling til forsikredes nærmeste pårørende, medmindre andet er anført i særlige policebestemmelser. Ydelsen vil i dette tilfælde kunne konverteres til et engangsbeløb.
…
Policeindlæg
…
FORSIKRINGSYDELSER GRUNDYDELSE KR.

Alderspension, livsvarig Fra den 1/1 1986 dog mindst i 15 år	Årlig	21.386
Ægtefællepension, individuel Livsvarig fra forsikredes død dog tidligst fra den 1/1 2001 udbetales til den i policen anførte	Årlig	21.386

…
Særlige policebestemmelser
…
Den individuelle ægtefællepension udbetales til:

Navn født

[tidligere ægtefælle] 21/9 1934"

Selskabet sendte brev af 7/11 1995 til klageren. Heraf fremgår bl.a.:

"Under henvisning til vor telefonsamtale den 10. oktober d.å. har vi noteret, at Deres ægtefælle er afgået ved døden den 7. oktober d.å., hvorfor udbetalingen af alderspensionen er ophørt med udgangen af oktober måned d.å.

Police nr. …83 og …84
I henhold til police nr. …83 og …84 kommer fra og med dødsdagen at regne garanterede ydelser til udbetaling, som tilfalder forsikredes nærmeste pårørende, jf. vedlagte bilag.
…
De garanterede ydelser kan konverteres til engangsudbetalinger …

Police nr. …81 og …82
Ovennævnte policer omhandlede alene alderspension til forsikrede, hvorfor der ikke kommer noget til udbetaling i forbindelse med dødsfaldet.

Til brug for sagens videre behandling beder vi Dem venligst indsende Deres vielsesattest og vedlagte ægteskabserklæring. Endvidere bedes De oplyse, om de garanterede ydelser ønskes udbetalt løbende eller som engangsudbetalinger.

Såfremt ydelserne ønskes udbetalt løbende, bedes De tillige indsende vedlagte blanket til pensionsoverførsel, Deres skattekort og oplysning om valg af udbetalingsprincip.
…
GARANTERET YDELSE EFTER
…
Police nr. : …83 - PFA Pension II
Pension fra : 7. oktober 1995
…
Udbetalingen af den garanterede ydelse ophører den 1/1 2001.
…

GARANTERET YDELSE EFTER
…
Police nr. : …84 - PFA Pension
Pension fra: 7. oktober 1995
…
Udbetalingen af den garanterede ydelse ophører den 1/1 2001."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet har afvist at udbetale ægtefællepension til klageren med henvisning til, at forsikringerne er tegnet med en individuel ægtefællepension til fordel for klagerens afdøde ægtefælles forhenværende hustru.

9. 81.441

Af policenr. …83 fremgår, at den årlige pension er garanteret i 15 år fra den 1/1 1986 til den 1/1 2001. Nævnet finder på denne baggrund, at klageren ikke har krav på ydelser efter den 1/1 2001.

Af policenr. …84 fremgår, at forsikringen omfatter en garanti for, at ydelsen i henhold til policen mindst udbetales i en bestemt periode som angivet i policeindlægget. Heraf fremgår, at alderspensionen, som er livsvarig, kommer til udbetaling fra den 1/1 1986 og udbetales i mindst 15 år. Da selskabet stopper udbetalingen til klageren den 1/1 2001, er der sket udbetaling i henhold til policen siden hendes afdøde ægtefælles pensionering den 1/1 1986. Ydelsen har således været udbetalt i den garanterede periode på 15 år. Nævnet finder på denne baggrund, at klageren ikke har krav på udbetaling efter den 1/1 2001.

Nævnet finder i øvrigt, at klageren ikke har bevist, at hun har krav på yderligere.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand